

ПОГОДЖУЮ
Начальник відділу освіти, молоді та спорту
Карлівської райдержадміністрації
Л.М. Саспцова

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор опорної Мартинівської ЗОШ І – III ст.
Л.С. Погрібна

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ

«МАРТИНІВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА

І – III СТУПЕНІВ

КАРЛІВСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ ПОЛТАВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ»

на 2020 – 2021 н.р.

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Мартинівської ЗОШ І – III ст.
(протокол від 04.06.20 № 4)

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Головною метою закладу освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Освітня програма Мартинівської ЗОШ І-ІІІ ст. зумовлена якісним оновленням змісту освіти, що полягає в необхідності зробити її відповідною європейським стандартам, потребам сучасного життя, запитам суспільства щодо якісної та доступної освіти.

Освітня програма Мартинівської ЗОШ І – ІІІ ст. розроблена на виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 30.04.2011 року №462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», від 21.02.2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», від 23.11.2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та сформована на основі:

- для 1-2 класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна, затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»

- для 3 класу – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»

- для 4 класу – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти І ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20.04.2018 №407 (таблиця 1);

- для 5-9 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20.04.2018 №405 (таблиця 12);

- для 10-11 класів - за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 №408 (таблиця 2).

Наш заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти: І ступінь - початкова середня освіта; ІІ ступінь – базова середня освіта; ІІІ ступінь – профільна середня освіта.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтована тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Розподіл навчального навантаження на тиждень подано у навчальних планах закладу загальної середньої освіти I-III ступенів у додатках 1-4. У навчальних планах зазначені зміст і структура кожного рівня освіти, встановлене погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначене гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Освітні галузі реалізуються через окремі предмети: 1-3 класи

<i>Освітні галузі</i>	<i>Навчальні предмети</i>
Мовно-літературна, у тому числі: Рідномовна освіта Іншомовна освіта	Українська мова Іноземна мова (англ.)
Математична	Математика
Природнича	Я досліджую світ
Технологічна	
Інформатична	
Соціальна і здоров'язбережувальна	
Громадянська та історична	Мистецтво
Мистецька	
Фізкультурна	Фізична культура

Освітні галузі	I ступінь		II ступінь		III ступінь	
	4 клас		5-9 класи		10 клас	11 клас
<i>Мови і літератури</i>	українська мова (мова і читання), іноземна мова (англ.)		українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна мова (англ.)		українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна мова(англ.)	
<i>Математика</i>	математика		математика, алгебра, геометрія		математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	
<i>Природознавство</i>	природознавство		природознавство, біологія, географія, фізика, хімія		біологія і екологія, географія, фізика і астрономія, хімія	
<i>Суспільствознавство</i>	я у світі		історія України, всесвітня історія, основи правознавства		історія України, всесвітня історія, громадянська освіта	історія України, всесвітня історія
<i>Технології</i>	трудове навчання, інформатика		трудове навчання, інформатика		технології, інформатика	
<i>Здоров'я і фізична культура</i>	основи здоров'я, фізична культура		основи здоров'я, фізична культура		фізична культура, захист України	
<i>Мистецтво</i>	образотворче мистецтво, музичне мистецтво		образотворче мистецтво, музичне мистецтво, мистецтво			

Освітня програма закладу освіти включає інваріантну та варіативну складову, в якій передбачені додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- вивчення української мови в 1 класі – 1 год.
- вивчення математики в 2 класі – 1 год;
- вивчення української мови в 3 класі – 1 год;
- вивчення математики в 10 класі – 1 год.
- вивчення математики в 11 класі – 1 год.
- вивчення технологій у 10 класі – 4 год.
- вивчення технологій у 11 класі – 5 год.

Реалізація змісту освіти у 10-11 класах забезпечується базовими та вибірково-обов'язковими предметами, з яких вибрано два предмети – «Технології» та «Інформатика», які будуть вивчатися одночасно.

Старша школа навчається за технологічним профілем. Профільна підготовка здійснюється на базі Карлівського МНВК.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин,
- у 2-4 класах – 40 хвилин,
- у 5-11 класах – 45 хвилин.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи, тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» формується з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Навчальні плани зорієнтовані на роботу закладу за 5-денним навчальним тижнем.

Мова навчання – українська.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

1-3 класи.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі. До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися іноземною мовою, що передбачає можливість розуміти прості висловлювання, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України,

дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями з обов'язковими результатами навчання першого та другого циклів, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I та II циклів реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть реалізовані очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання. Активне конструювання знань та формування умінь, уявлень відбуватиметься через досвід практичної діяльності.

4-11 класи

Ключові компетентності формуються через діяльнісну спрямованість навчання, встановлення та реалізацію міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків. Результати навчання – це внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати,

		<p>доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземною мовою	<p>уміння: здійснювати спілкування у межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття, ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати і застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземної мови.</p> <p>навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів, явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p>

		<p>ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>уміння розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій; усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння</p>

			важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
7	Ініціативність і підприємливість		уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна громадянська компетентності	і	уміння: висловлювати власну думку. Слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет, орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно до статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність самовираження сфері культури	і у	уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні

		<p>особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>ставлення: культурна само ідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і

	<p>розвитку суспільстві, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст – бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиком для життя і здоров'я. вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p>

	Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--	---

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів, що враховується при формуванні шкільного середовища; допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються над предметні, між класові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму закладу освіти укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах:

- для 1-2 класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження переліків типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»

- для 3 класу – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження переліків типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»

Перелік навчальних програм		
4 клас	5-9 класи	10 -11 класи
затверджені наказом МОН від 29.05.2015 №584	затверджені наказами МОН від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407	затверджені наказами МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
українська мова інформатика літературне читання математика музичне мистецтво образотворче мистецтво основи здоров'я природознавство трудове навчання фізична культура я у світі іноземні мови	українська мова українська література біологія всесвітня історія географія зарубіжна література інформатика історія України математика мистецтво основи здоров'я природознавство трудове навчання фізика	українська мова астрономія біологія і екологія всесвітня історія географія громадянська освіта зарубіжна література захист України інформатика історія України математика технології українська література фізика і астрономія

	фізична культура хімія іноземні мови російська мова (початок вивчення з 5 класу)	фізична культура хімія іноземна мова
--	--	--

Форми організації освітнього процесу

Очікувані результати навчання у 1-3 класах, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, кооперативне навчання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків: формування компетентностей, розвитку компетентностей, перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей, корекції основних компетентностей, комбінований урок

У 4 класі додаються екскурсії, віртуальні подорожі, квести, які вчителі організовують у межах уроку або в позаурочний час.

У 5-9 класах також формами організації освітнього процесу можуть бути також уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, інтерактивні уроки (урок-«суд», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-урок, прес-конференція, ділова гра тощо.

З метою засвоєння нового навчального матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться *навчально-практичні заняття*. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності.

Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних завдань).

Оглядова конференція (для 8-11 класів) передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

На *навчальній екскурсії* учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі.

Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Консультація будується за принципом запитань і відповідей.

Розвиток і корекцію основних компетентностей, крім уроку відповідного типу, можна проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо.

Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів.

Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. *Практичні заняття та заняття практикуму* також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватись у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей тільки у формі індивідуальної бесіди.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах, ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роль бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителі визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами

У закладі освіти створюються умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

Для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами на всіх рівнях освіти залучається асистент учителя.

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб, визначені в індивідуальній програмі розвитку.

Для навчання осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості.

Заклад освіти створює умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення розумного пристосування та універсального дизайну.

Навчання та виховання осіб з особливими освітніми потребами, здійснюються за рахунок коштів освітніх субвенцій, державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі з урахуванням потреб дитини, визначених в індивідуальній програмі розвитку.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Заклад за потреби утворює інклюзивні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами. У разі звернення особи з особливими освітніми потребами або її батьків клас утворюється в обов'язковому порядку.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 1-3 класів
на 2020 – 2021 навчальний рік

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень		
	1 клас	2 клас	3 клас
Інваріантний складник			
Українська мова (навчання грамоти)	5+1	5	5+1
Іноземна мова (англійська)	2	3	3
Математика	3	3+1	4
Я досліджую світ	7	8	7
Інформатика	-	-	1
Мистецтво	2	2	2
Фізична культура	3	3	3
Усього	20 +3	22+3	23+3
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	20	22	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету	23	25	26

ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 4 класу
на 2020 – 2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Клас
		4 кл.
	<i>Інваріантна складова</i>	
<i>Мови і літератури</i>	Українська мова	7
	Іноземна мова (англ.)	2
<i>Математика</i>	Математика	4
<i>Природознавство</i>	Природознавство	2
<i>Суспільствознавство</i>	Я у світі	1
<i>Мистецтво</i>	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
<i>Технології</i>	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
<i>Здоров'я і фізична культура</i>	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
<i>Усього</i>		21+3
Варіативна складова		-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		21
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету		24

ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 5 – 9 класів

закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання
і вивченням мови корінного народу, національної меншини
на 2020 – 2021 навчальний рік

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	2	2	2	2
	Мова корінного народу, національної меншини	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство - знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	31+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		25,5	27,5	29	29,5	31
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету		28,5	31,5	32	32,5	34

ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 10-11 класів
закладів загальної середньої освіти
на 2020 – 2021 навчальний рік

Предмети	Кількість годин на тиждень	
	10 кл.	11 кл.
Базові предмети		
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова (англійська)	2	2
Історія України	1.5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1.5	1
Фізика і астрономія	3	
Фізика		3
Астрономія		1
Хімія	1.5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1.5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети:		
• Інформатика	1	2
• Технології	2+4	1+5
Разом	32+3	32+3
Додаткові години	5	5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	32	32
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету	35	35

